

Gesprek coalitie Stop Fossiele Subsidies en Minister Jetten en Staatssecretaris Van Rij - *een startschot voor een gesprek*

14 augustus 2023

Het halen van de klimaatdoelen is een race tegen de klok. De gevolgen van de klimaatcrisis werden deze zomer weer over de hele wereld zichtbaar, met hitte, overstromingen, bosbranden, stormen en aardverschuivingen.

Het kabinet voert klimaatbeleid maar geeft tegelijkertijd nog steeds miljarden uit aan vrijstellingen en andere belastingvoordelen voor de winning en het gebruik van fossiele brandstoffen. Op dit moment zijn er zo'n 32 regelingen die samen het systeem van fossiele subsidies opmaken. Miljarden vloeien vanuit de samenleving weg naar vervuilende bedrijven, terwijl we juist deze middelen nodig hebben voor een snelle en rechtvaardige transitie.

Het kabinet doet al sinds 2009 beloftes om fossiele subsidies af te schaffen, maar desondanks ontbreekt een afbouwplan. Verder uitstel is nu echt niet meer uit te leggen. Het is oneerlijk en strijdig met het principe 'de vervuiler betaalt'.

Met een brede coalitie, die wordt gesteund door meer dan 260 bedrijven en organisaties en bijna 30.000 individuen, roepen wij op tot een stop op fossiele subsidies.¹ Zoals de Groene Zorg alliantie benadrukt:

Fossiel leidt tot 9.200-12.000 vroegtijdige doden per jaar in Nederland. Het schaadt onze gezondheid direct (bijdrage aan hart- en vaatziekten en pulmonale aandoeningen) en indirect via klimaatverandering (volgens vele vooraanstaande medisch wetenschappelijke tijdschriften én de WHO is het de grootste gezondheidsbedreiging van onze tijd). Met het subsidiëren van fossiel bedreigen we een gezonde leefomgeving en dragen we bij aan de klimaatcrisis.

Tijdens het gesprek met demissionair Minister Jetten en Staatssecretaris van Rij willen wij met een afvaardiging van deze organisaties nogmaals een appèl doen om fossiele subsidies af te schaffen, en roepen wij op om snel tot een afbouwplan te komen, en de vrijgekomen middelen in te zetten om een circulaire en duurzame economie mogelijk te maken.

Tijdens het gesprek zullen wij enerzijds ingaan op hoe fossiele subsidies leiden tot perverse prikkels, waardoor fossiel verbruik nog steeds bevorderd wordt. Een aantal voorbeelden die we naar voren zullen brengen zijn:

Sprinklr (siereteelt): "Fossiele subsidies zorgen voor een ongelijk speelveld in de siereteeltsector en houden de verduurzaming van de sector tegen. De duurzame producenten moeten concurreren met producenten die zeer lage

¹ Zie voor de volledige lijst: www.brandbriefaanhetkabinet.nl

prijzen kunnen vragen doordat ze draaien op gesubsidieerd gas, met goedkope energie geproduceerde kunstmest of met planten en snijbloemen die met onbelaste kerosine worden ingevlogen.”

Dutch Green Building Council (bouw): “De gebouwde omgeving is verantwoordelijk voor ongeveer 40% van de wereldwijde CO₂-uitstoot. Die 40% moet snel naar beneden. Dat betekent: twee derde van het energiegebruik van gebouwen reduceren (Paris Proof) én bouwen en renoveren met andere materialen. De biobased bouweconomie is daarvoor een enorme kanskaart. De overheid stimuleert nu echter het tegenovergestelde: de CO₂-intensieve bouwmaterialen: staal, cement, glas, aluminium, steenwol, baksteen krijgen nu een belastingkorting op hun hoge energieverbruik. Ook voor gebouwen die er al staan geldt hetzelfde principe: gebouwen met een hoog energieverbruik betalen per kilowattuur energie minder belasting.”

Anderzijds is het noodzakelijk om met de vrijgekomen middelen de circulaire en duurzame economie te bevorderen. Ook hiervan zullen we tijdens het gesprek een aantal voorbeelden geven.

Branchevereniging Kringloop Nederland: De fossiele industrie, die veel CO₂ uitstoot, ontvangt nog steeds allerlei subsidies. Terwijl kringlooporganisaties, die juist CO₂ besparen door verkoop, recycling en upcycling van tweedehands spullen, BTW betalen over tweedehands spullen waar al een keer BTW over betaald is. Kringlooporganisaties besparen jaarlijks 156 miljoen kilo CO₂ (cijfers Monitor BKN 2022). En dat zou nog veel meer kunnen zijn als we meer kunnen repareren en upcyclen. Dit is nu nog lastig omdat arbeid heel duur is en grondstoffen relatief goedkoop. Dus: stop met het geld naar de fossiele industrie en geef een impuls aan sectoren die CO₂ besparen in plaats van uitstoten.

FNV (vakbond): Het geld dat vrijkomt door fossiele subsidies af te schaffen, zou in plaats daarvan besteed moeten worden aan de structurele omslag naar een duurzame economie en bijvoorbeeld worden aangewend om een transitiefonds in te richten voor werknemers die geraakt worden door de energietransitie.

Het volledig afschaffen van fossiele subsidies is laaghangend fruit; het maakt miljarden beschikbaar voor een rechtvaardige transitie, waarbij we de lusten en de lasten eerlijk kunnen verdelen. We roepen u daarom nogmaals op om met een snel afbouwplan te komen, en laten dit gesprek graag het startschot zijn van een structureel gesprek over dit onderwerp.